

۱۷ دی، سالروز اجرای کشف حجاب

(نمایشگاه های مجازی در وبگاه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران)

در ۱۷ دی ۱۳۱۴ طی مراسمی در دانشسرای دختران تهران که با حضور رضاشاه و همسر و دختران بی حجاب او برگزار شد ، برنامه کشف حجاب اجرایی و در پی آن استفاده از روسری ، چادر و روبند ممنوع اعلام شد. مأموران دولتی وظیفه داشتند که هر جا زن یا دختری را با چادر یا روبند دیدند ، با استفاده از روش های گوناگون یا حتی با خشونت حجاب او را بردارند . سخت گیری به حدی بود که هرگونه مخالفت و مقاومتی به شدت سرکوب می شد.

بدین ترتیب ، پس از ترکیه ، ایران دومین کشور مسلمانی بود که به صورت رسمی حجاب را ممنوع کرد و تا شهریور ۱۳۲۰ به مدت شش سال فشارهای بی امان نیروهای دولتی در سراسر کشور برای منع استفاده از آن ادامه یافت. با تبعید رضاشاه از کشور و روی کار آمدن پسرش در سال ۱۳۲۰ش.، زنان که از فشار حکومت پدرش سخت به ستوه آمده بودند در مخالفت با کشف حجاب ، در معابر عمومی با چادر ظاهر شدند و مأموران حکومت چندان که باید با آنان مقابله نمی کردند. در مهرماه همان سال آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی طی نامه ای به نخست وزیر وقت خواهان کم کردن فشار بر زنان با حجاب شد. در سال ۱۳۲۳ نیز آیت الله سید حسین طباطبایی قمی از مراجع وقت ، نامه ای به شاه جدید نوشت و از وی خواست کشف حجاب اجباری را لغو کند. سرانجام با مخالفت علما و مقاومت مردم، دولت عقب نشینی و کشف حجاب لغو گردید.

اداره کل خدمات آرشیوی **سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران** (گروه ارتباطات آرشیوی) به مناسبت ۱۷ دی ، سالروز اجرای کشف حجاب ، نمایشگاه مجازی با عنوان «مقاومت زنان در برابر کشف حجاب رضاشاهی»، شامل ۱۰ عنوان با معرفی ۱۱ برگ سند را آماده سازی و در وبگاه سازمان تقدیم علاقه مندان کرده است.

وزارت داخله

حکومت یزد

دائرة

تاریخ ۳۱/۱۱/۱۳۱۴

شماره ضمیمه

لدراره معارف و اوقاف یزد

ذکر قرار مجمع علمای زردخوین محصله، با کار مبدی مقررین در طرف دوران در رابطه با
 معنی و رابطه کتاب در راجع به اینصورت عنوان در زیر قسمت علمای زردخوین
 باید در طرف معارف مقررین علمای مجمع وقت مقررین در دوران معارف
 در است معظم مقررین در وقت ام مقررین در مقررین از معارف مقررین در مقررین

۱۳۱۴/۱۱/۱۹

۷۱۹۱
 ۱۳۱۴/۱۱/۱۹
 شماره قفسه برای استفسار در وزارت معارف و اوقاف یزد - کتبی مکتوبه یزد

۶۴۷۰۴۰
 ۱۳۱۴/۱۱/۱۹
 معتر مانده

۷۱۹۱
 ۲۹۹

مکاتبه کفیل حکومت یزد با اداره معارف و اوقاف یزد، در مورد لزوم انجام اقدام موثر برای جلوگیری از حضور محصلین با حجاب در مدرسه

شماره: ۲۹۰-۶۵۶۲ تاریخ: ۱۳۱۴/۱۱/۰۹

نوع مسوده: ...
 موضوع مسوده: **تربیح و معارف**
 بیهکند: ...
 مسئول یا کنویس: ...

وزارت کشور
 فرماندار اصفهان
 دایره: ...

شماره عمومی: **۱۴۱۴۳**
 شماره خصوصی: ...
 جزوه دان: ...
 پرونده: ...

پاکنویس **۷۵۴** ثبت **۱/۱۳** نخبر **۱۸/۹/۲۲** خروج **۱۳۱**

موضوع - مستقیم

سرکار اساتید
 مقرر دستور داده شده که نسبت به تربیح و معارف در سراسر مکتب و معارف
 تدارک طلب نمودن این مکتب در سراسر مکتب و معارف و نیز به کفایت
 در کتب و فیه بلای عهد و مدرسه بنامه در سراسر مکتب و معارف
 و معارف در مکتب که من نفع بهیچ وجه در کتب و معارف
 زان بهیچ وجه در مکتب و معارف و معارف و معارف و معارف
 سبب در مکتب و معارف و معارف و معارف و معارف و معارف

دستور فرمانداری اصفهان به شهردار سده، در مورد لزوم رعایت کامل کشف حجاب در آن شهر

شماره: ۲۷۶۸-۲۷۹۰-۲۳ تاریخ: ۱۳۱۸/۰۹/۲۴

وزارت کشور

اداره کل بازرسی
دائره

تاریخ: ۱۳۱۸/۸/۳۰

پیوست

شماره: ۷۳

فرمانداری اصفهان

ازقرار گزارش مأمور بازرسی کل کشور که طی نامه محرمانه شماره ۱۸/۸/۲۲/۷۸۰ وزارت کشور اطلاع داده اند موضوع رفع حجاب در سده بهیچ وجه پیشرفت ننموده چنانکه کوئی اصلاحی از نهضت بانوان معشام اهالی آنجا که در حدود پنجاه هزار نفر جمعیت دارد نوسیده و با اینکه از طرف شهردار محل ضمن شماره ۶۵۲ - ۱۶/۵/۲۲ اینموضوع فرمانداری گزارش شده لیکن کوچکترین اقدامی در این باب تاکنون بعمل نیامده است قدغن فرمائید در این باب - رسیدگی و اقدامات عملی و مؤثر فوراً بعمل آورند که تولید مسئولیتی ننمایند و نتیجه را خیلی زود اعلام فرمائید .

رئیس اداره کل بازرسی
۱۳۲۵۱
۱۸/۹/۵

وزیر کشور

وزیر معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

Handwritten notes and signatures on the right side of the document, including names like "مأمور بازرسی کل کشور" and "فرماندار اصفهان".

مکاتبه رئیس اداره کل بازرسی با فرماندار اصفهان، در مورد گزارش دریافتی از مأمور بازرسی و شهردار سده مبنی بر عدم پیشرفت رفع حجاب در آنجا، و لزوم رسیدگی و اقدامهای عملی و مؤثر از سوی فرمانداری در این خصوص، و درخواست اعلام نتیجه به وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۱۸/۰۸/۳۰

شماره: ۱-۲۷۶۸-۲۹۰

وزارت جنگ

(تیپ مختلط مستقل اصفهان)

کردان مستقل امنیه

شماره ۳۱۰۴۴

مورخه ۱۱/۱۰/۱۳۱۸

در جواب نامه حروف ممیزه که
متم شماره است با شماره ذکر شود

محرمانه

اداره فرماندهی جوانان

عطف برقره شماره ۱۴۹۳۴
۱۱/۱۰/۱۳۱۸
شده که در این مورد سده نمانده که دانای در اینجا باشند بجز در اصل رونق آن بوده
در مورد گزارش شماره پنجم به نبودن اینها در اینجا مقرر مخصوص احوال اینها با احوال
راجبیت و گزارش نموده که سرچشمه باقریان باشد نیز اینها در سده شعل اینها و طغیان
برای به لطف حجاب بنویسند مقرر اخبار اظهار نموده که در روزهای بعد از کشف
آن طغیان که باید در سده منع شده و دلایل عدم معلوم گردید چنانچه خبر که با نگاه اینها از آنها بر داشته
شده بجز از بدین با بنام عمر باریت نمانده چنانکه سردار آنها ایالت سده را دادار
گنه که از این جهت دیگر دعوت بانی نمانده که آنها بفرستند اینها با بنام با خورشید
از این مقرر پس از آن مقرر بفرستند بفرستند حجاب در سده منع خواهد شد

کسر نامه گران سقرانه جوانان - سردار برمیگردد

۱۵۴۹۶
۱۱/۱۰/۱۳۱۸

دولت محترم در مورد این اقدامات
سعی در اطلاع احوال
محرمانه

مکاتبه کفیل فرماندهی کردان مستقل امنیه اصفهان با فرمانداری اصفهان، در مورد اعزام مأمور امنیه به سده به منظور
حفظ انتظامات در آن جا، و گزارش مأموران در مورد عدم پیشرفت کشف حجاب در ورنوسفادران، و چگونگی اقدام شهردار
محل در مورد عملی شدن کشف حجاب در آن جا

شماره: ۲۹۰-۲۷۶۸-۴ تاریخ: ۱۳۱۸/۱۰/۱۱

۴۲۷
۱۷/۸/۲۶

باسکایه امنیه اهرم
کلیس شامیه که منسوب به ائمه است
باصحاب درخت و لایه در درخت چیده و ضایع
عبودت در آنجا است و در آنجا
که این رده بر لقمه است

مکاتبه با پاسگاه امنیه اهرم و دستور جلوگیری از تردد زن‌های با حجاب در آنجا

تاریخ: ۱۳۱۷/۸/۲۶

شماره: ۲۹۰-۵۰۲۲

وزارت کشور

اداره کل شهربانی

وزارت کشور

اداره

دائره

بتاریخ

شماره ۲۱۲۳۴ / ۱۳۴۰

پیوست

موضوع

۱۳۴۰
۱۳۴

ثبت کل وزارت کشور
شماره ۶۸۹۴
تاریخ ۱۳۴۰/۱۰/۱۳

وزارت کشور
اداره سیاسی
شماره ۴۷۰۵ تاریخ ۱۳۴۰/۱۰/۲۹

محترماً معروض میگردد برطبق گزارش شهربانی اصفهان اخیراً بیشتر زنیان در داخله شهر باجا در نماز یا جا در سیاه آمد و رفت نموده و حتی در درشکه و اتوبوس هم بهمین صورت دیده میشوند و نسبت به بانوانیکه بدون چادر هستند اعتراض و انتقادها با الفاظ رکیک و زننده ملامت و برگ هائی هم (غاهرا رونوشت شرحی میباشد که از طرف مرحوم آقای فروغی (نخست وزیر وقت) به عنوان آقای حاج سید ابوالقاسم کاشانی در تهران نوشته شده است) بین مردم منتشر میکنند موقعی که یکی از پاسبان ها در پاسگاه مربوطه ببانویی که با چادر نبود و احتیاط نموده است چادر را از سر بردارد کیم نام درود گوی سرگ منتشره را بیاسبان داده است مشارالیه در بازجویی اظهار نموده است برگ مزبور را در مجالس روضه خوانی در دست مردم مشاهده کرده است شهربانی برای تعیین تکلیف رونوشت مشروحه نخست وزیر وقترا با ستانداری ارسال و تقاضای اعلام شرح نموده است بموجب نامه استانداری که رونوشت ان با رونوشت برگ منتشره لقا تقدیم میشود چون در این خصوص اغلب شهربانی ها کسب تکلیف نموده و مستند می است امر و مقدر فرمایند از اقدامی که بایند بعمل این مرقوم گردند -

رئیس اداره کل شهربانی - مسترتب اجتناب مقدم

بمورد
در مقام
حضرت

استعمال چادر بانها تلفظ بسیار در مرکز هم شده اول قریه اسباب ان با چادر سیاه و کیم شهر بان
در مقام این در برابرش به قسم در رود قریه هم بود با اینکه در تمام این شهر است اگر کسی از این قسم گفت
حضرت اطلاع و عاقل در است

اعلام در تمام شهر است
دو کتبی در تهران

۱۳۴۰

گزارش رئیس اداره کل شهربانی به وزارت کشور در مورد عدم اجرای کشف حجاب در اصفهان و انتشار شرحی از طرف نخست وزیر وقت با عنوان آقای حاج سید ابوالقاسم کاشانی در مجالس روضه خوانی، و درخواست کسب تکلیف در این خصوص

مجلس شورای ملی

ص ۱

روزنوشته به زعمای مرد

شماره ۵۳۲ مورخه ۲۳، ۷، ماه ۱۳۲۰

مدافعان - سخن برانم در مجموع که در ده ساله ما بر پایه قانون مشروطیت که در زمان دکتور زنده شادمانه
 است می تواند برای همگان در دسترس باشد تا همه آنکه در راه دین و مصلحت دین و مصلحت ملت
 هیچ امری در نظم و ترتیب که در این سال است با همگان نیست که در یکله یک دیگری یا چیزی از دکتور
 حتی در خانه که نه به بی نظری و فساد و بی باکی و بی ادبی که در این وقت هم در مجرای ملت که خدا شاهد است از
 ضعیفی و ننگ زدن و دگر زدن و بی اعتمادی کرده و بی اعتمادی کرده و در راه دین و مصلحت ملت که
 صیقله زدن حاد و در بعضی در بعضی لغات و صدها که در ظرف است و با همه اینها می آید و در بعضی
 از کس و در بعضی شده و در بعضی که ما به هم دیگری یا چیزی در نماز نیست برودند و در بعضی که ما به هم
 بهر دلیلی گفته شد خدا میداند اگر یک نفر از ما با دیگری یا چیزی در نماز نیست که با همه اینها
 سزا برای نام ما این را بگرداند بهر دلیلی که در این راه ما به هم که در اول دلیلی ما بود و در
 بهر دلیلی که گفتیم که ما به هم که در این راه ما به هم که در این راه ما به هم که در این راه ما به هم
 منزه از این که در این راه ما به هم که در این راه ما به هم که در این راه ما به هم که در این راه ما به هم

مجلس شورای ملی

سری

رونوشت

شماره مورخه ماه ۱۳۱

کز زدی حبیب و بریدیم کما یکنه در میانک ایلدی حبیب سول است عدده ده کجکستان و دندرت که
 باعده در ده تلف است بر اژده استند کفره سنانه در روی حبیب معده کفار زنده کما کیم سما
 کجکمت در ده بند ما دریم ارتقا و حال در کجکست طم و کندی و کجکرت سر، رضای سماه در ده کزنا
 در ۴۴ را کز کزنا در ده نامه به کجکتم کجکرت به کجکرت کجکرت کجکرت - در دوزت در ده کجکرت - کجکرت
 در ده کجکرت کجکرت کجکرت

ص ۲۳
۱۳۱۹

رونوشت نامه جمعی از زنان یزد به مجلس شورای ملی، و شکایت از رفتار بد پاسبانان با آنها برای رفع حجاب و درخواست داشتن حجاب و جلوگیری از آزار و اذیت

شماره: ۸۵۸-۲۹۳ تاریخ: ۱۳۲۰/۷/۲۳

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره معارف و اوقاف ناحیه اصفهان

دایره اسناد و کتابخانه

تاریخ: ۲۱ شهریور ۱۳۱۱

شماره: ۲۱۳۷۴ ضمیمه

محرمانه - مستقیم

مقام وزارت	شماره
مجموعه	۱۹۷۷۹
تاریخ	۲۰ شهریور ۱۳۱۱

در نتیجه ابلاغ امر به انقضاء منیع راجع برفع حجاب دبستانهای دولتی نسوان عده معدودی از آموزگاران نسوان بعنوان کسالت دبستانهای دولتی را ترک نمودند و برای اینکه امور دبستان مزبور دچار وقفه نشود این اداره فوراً بخدمت آنها خاتمه داده اضطراراً نقل و انتقالی نسبت با موزگارانیکه رفع حجاب نموده بودند داده و اشخاص دیگر که واجد شرایط مقرر برای رفع حجاب بودند بجای آنها استخدام نمود مراتب بحضرت استحضار خاطر مبایرک را پورت گردید - رئیس معارف و اوقاف

در دسترس است ۱۲/۲۱

Handwritten signature and date: ۱۳۱۱/۱۰/۲۴

گزارش رئیس معارف و اوقاف اصفهان به وزارت، مبنی بر عدم رفع حجاب بعضی از معلمان دبستانهای دولتی نسوان و ترک خدمت آنها، و استخدام اشخاص واجد شرایط برای رفع حجاب به جایشان

شماره ۱۴۲

تاریخ ۱۳ شهریور ماه ۱۳۲۰

شماره ۶۵۰۹/۱۳۵۴

شعبه

وزارت دادگستری

اداره مشاوری حقوقی

دایره

پامضای جناب آقای معاون

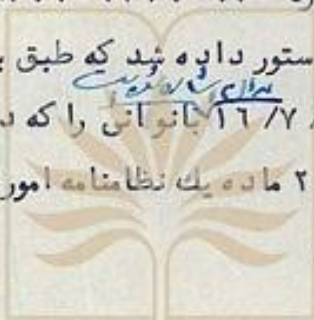
اداره کل شهرستانی

بازگشت بنامه شماره ۱۰۱۳۵/۱۱۵۲۳/۱ تاریخ ۱۳۲۰/۲/۲۴

بدادگستری مهاباد دستور دایره شد که طبق بخشنامه وزارت^{کشور} شماره ۸۳۳۲ م تاریخ ۱۳۲۰/۷/۱۶^{برای} را که دارای چادریا روسری هستند

مطابق بند یک یا بند ۲ ماده یک نظامنامه امور خلایق بکیفر برسانند -

وزیر دادگستری

دور - بگریه الله
۲۰/۳/۱۱
در در مین و مرار
۱۱/۳/۱۱
کوشش
۱۱/۳/۱۱

دکتر

۱۱-۳-۲۰
نذکره

نامه وزیر دادگستری به اداره کل شهرستانی، در مورد اجرای بخشنامه وزارت به دادگستری مهاباد در به کیفر رساندن خانم‌های با حجاب

تاریخ: ۱۳۲۰/۰۳/۱۳

شماره: ۸۲۳۳۵-۲۹۸

وزارت دادگستری

تاریخ ۱۵ / ۵ / ۱۳۱۸

شماره ۸۹۴۰ بیدوست

دادگاه

شماره پرونده

اداره

در وزارت دادگستری

از دایره آگاهی شهر با گزارش رسیدن تعدادی شال نامدار در سال
 ۱۳۱۸ در نمازگزاران جناب خیر از سران برشته شدن
 در بطنه عدم مراجعه صاحبان آنها منوط به حسب از گذشتگان
 به ابره با برادران شهرت که است چه خبری رسید مگر در
 مورد استعمال غیر در این واقع مگر در جواب غرض در حضور
 در برداشتن و زبون لا سعدم است. یک مرتبه در صورت
 در تاریخ ۱۵ / ۵ / ۱۳۱۸ در آرایش آن

تاریخ ثبت ۱۳ / ۵ / ۱۳۱۸
 شماره پرونده ۶۲۴
 ۱۳۱۸/۵/۲۸

۱۳۱۸/۵/۲۸
 ۱۳۱۸/۵/۲۸
 ۱۳۱۸/۵/۲۸

۱۳۱۸/۵

۱۲۹۹۴

۱۳۱۸/۵/۲۸
 ۱۳۱۸/۵/۲۸
 ۱۳۱۸/۵/۲۸

مکاتبه دادسرای شهرستان کرمان با وزارت دادگستری، در مورد گزارش دایره آگاهی شهربانی مبنی بر معدوم کردن شالها و چادر نمازهای برداشته شده از سر بانوان به دلیل عدم مراجعه صاحبان، و جلوگیری از فروش آنها به دلیل استعمال مجدد به وسیله خریداران

شماره: ۲۹۸-۸۲۳۳۵-۱ تاریخ: ۱۳۱۸/۰۵/۱۵